

IDEGENVEZETŐK

Az Infojegyzet bemutatja az idegenvezetők jogállásának magyar szabályozását, valamint az EU tagállamok gyakorlatát.

Magyar szabályozás

A kereskedelemről szóló [2005. évi CLXIV. törvény](#) szerint az idegenvezetői tevékenységhez megfelelő **szakképesítéssel** kell rendelkezni. A tevékenység **bejelentésköteles** és a **hatósági nyilvántartásba** vétellel egyidejűleg **hatósági igazolványt** állítanak ki, amely visszavonásig [érvényes](#). Kiváltásához nem szükséges erkölcsi bizonyítvány benyújtása.

Idegenvezetői tevékenységet folytató nem természetes személy vállalkozás esetén a vállalkozás nevében a tevékenységet ténylegesen végző személyeknek is meg kell felelniük az előírt feltételeknek.

A [33/2009. \(XII. 18.\) ÖM rendelet](#) szerint az idegenvezetői tevékenység csak azokon a nyelveken folytatható, amelyekből az idegenvezető nyelvvizsgát tett, vagy azzal egyenértékű nyelvismerettel rendelkezik.

Jogosultság nélküli idegenvezető tevékenység esetén a kereskedelmi hatóság a jogosultság igazolásáig megtiltja a tevékenység folytatását. Ha megfelelő nyelvvizsga nélkül folytatja a tevékenységét, a kereskedelmi hatóság a szükséges nyelvismeret igazolásáig megtiltja a tevékenységnek az adott nyelven való folytatását; ha ennek ellenére tovább folytatja, három évre megtiltja az idegenvezetői tevékenység folytatását, és egyidejűleg törli a szolgáltatót a nyilvántartásból, továbbá rendelkezik az idegenvezetői igazolvány bevonásáról.

Idegenvezetői tevékenységgel kapcsolatos eljárásban a **bírság mértéke** öteztől ötvenezer forintig terjed ([364/2016. \(XI. 29.\) Korm. rendelet](#)).

A tevékenység bejelentésére és nyilvántartásba vételére irányuló eljárásban a **Budapest Főváros Kormányhivatala** (Kereskedelmi, Haditechnikai, Exportellenőrzési és Nemesfémhitelesítési Főosztály, Idegenforgalmi és Közraktározás-felügyeleti Osztály) országos illetékességű kereskedelmi hatóságként jár el ([365/2016. \(XI. 29.\) Korm. rendelet](#)).

SZABÁLYOZÁSI IGÉNY

Az idegenvezetők érdekvédelmi szervezetei régóta szorgalmazzák az **engedély nélküli idegenvezetés** visszaszorítását, amelynek érdekében rendszeres ellenőrzést és szigorú büntetéseket kérnek ([vg.hu](#), 2019. április 4.; [misz.hu](#), 2023. március 24.). Javasolták, hogy Budapesten is legyenek olyan **védett területek** (pl. világörökségi helyszínek), ahol csak helyi idegenvezetők dolgozhatnak ([vg.hu](#), 2021. szeptember 27.).

A Magyarországi Idegenvezetők Szövetsége ([MISZ](#)) és a Magyar Idegenvezetők Egyesülete ([MIE](#)) [2021-ben javaslatcsomagot](#) mutatott be

- Idegenvezetői tevékenység: üzletszerű gazdasági tevékenység keretében a turisztikai szempontból jelentős értékeknek és egyéb látványoknak az azokat látogató személyek számára a helyszínen való részletes ismertetése és ehhez kapcsolódóan a látogatók számára nem ismert helyen való eligazodás érdekében általános tájékoztatás, illetve adott esetben segítség nyújtása ([2005. évi CLXIV. törvény](#)).
- A hatósági nyilvántartás szerint az idegenvezetői tevékenység folytatására jogosult letelepedett szolgáltatók száma Magyarországon jelenleg 15105 fő (2023. április 28.).
- A hatósági nyilvántartás szerint az idegenvezetői tevékenység folytatására jogosult határon átnyúló szolgáltatók száma 66 fő (2023. április 28.).
- Az idegenvezetői tevékenységgel összefüggésben nincs egységes uniós szabályozás, az egyes országok gyakorlata eltérő.

az idegenvezetéssel kapcsolatos jogszabályok felülvizsgálatával összefüggésben. Legfontosabb pontjaik:

- új szakmafogalom, illetve eltérő idegenvezető-típusok meghatározása;
- önálló TEÁOR-szám;
- a hatósági engedély kiállításának feltételei: érettségi bizonyítvány vagy diploma, szakképesítés, nyelvvizsga, erkölcsi bizonyítvány;
- a jogszabályban tételesen rögzített, védett helyszíneken kizárólag Magyarországon kiállított idegenvezető igazolvánnyal rendelkező személy szolgáltathat;
- EGK-tagállamokból érkező idegenvezetők előzetes bejelentési kötelezettsége Magyarországon;
- a letelepedett külföldi állampolgároknak kötelező magyar nyelvű képzés és vizsga az engedély megszerzéséhez;
- új idegenvezetői igazolvány kialakítása;
- rendszeres hatósági ellenőrzés és komoly szankciók jogosulatlan idegenvezetés esetén;
- turistarendőrség felállítása;
- díjmentes belépők az önkormányzati, állami és egyházi tulajdonú/fenntartású múzeumokba, kiállítóhelyekre, természetvédelmi területekre stb.
-

EURÓPAI UNIÓS PÉLDÁK

Az idegenvezető fogalma

Az idegenvezető fogalma nem minden országban van jogszabályba foglalva. Több ország definíciója nem csak a történelmi, művészeti, és kulturális értékek, hanem a természetföldrajzi adottságok, gazdasági és politikai folyamatok, sport- és társadalmi események **szakszerű** bemutatását is tartalmazza. Egyes országok az **engedélykötelezettséget** is megfogalmazzák.

Több országban a jogszabály felsorolja, hogy **kiket nem kell idegenvezetőnek** tekinteni:

például Andalúziában nem tartozik bele az adott intézmény személyzete, valamint a tanárok által, kizárólag saját tanulóik számára végzett oktatási munka. Horvátországban, Bulgáriában ezeken túl a bűvár, hegyi, barlangi, horgász és vadász túravezetők tevékenységét vették ki a fogalom alól. Görögországban nem számítanak idegenvezetőnek a hazai és külföldi történelem és régészet felsőoktatási intézmények tanárai régészeti helyszíneken, múzeumokban és olyan helyszíneken, ahol tudományos és ásatási tevékenységet folytattak vagy folytatnak.

Ausztriában a bérautókban, taxikban és fiákekekben adott magyarázatok, az épületekben vagy helyiségekben intézkedési jogosultsággal rendelkező személyek vagy azok meghatalmazott képviselői által végzett idegenvezetések, illetve az utaskísérő által az utazók gondozása során adott utasítások nem számítanak idegenvezetésnek.

Horvátországban a kiemelkedő tudósok és szakértők kérésükre miniszteri határozattal szűkebb szakterületükön **tiszteletbeli idegenvezetői** minőséget kaphatnak, de ők csak alkalmanként végezhetnek idegenvezetői tevékenységet.

Az idegenvezetői engedély

Dániában, Írországon, Németországban, Finnországban, Franciaországban, Portugáliában az idegenvezetés **nem szabályozott szakma**, ahhoz semmilyen engedély nem szükséges.

Lengyelországban 2014 óta engedélymentes a tevékenység, elég, ha az idegenvezető nagykorú, középfokú kereskedelmi végzettséggel rendelkezik, és nem ítélték el e szakma gyakorlásával összefüggésben elkövetett bűncselekmény miatt.

Svédországban nincs hatósági engedély, de a szakmai szervezetek maguk dolgoztak ki egy képzési és vizsgaprogramot, amelynek eredményeképpen a sikeres teljesítő minősített idegenvezető lesz.

Olaszországban, Spanyolországban vagy Belgiumban a kérdés **tartományi/szövetségi államok szintjén** van szabályozva.

Az engedélyköteles országokban az engedély kiadásának általános feltételei:

- nagykorúság és cselekvőképesség;
- büntetlen előélet, illetve nem volt a szakma gyakorlásával összefüggésben elítélve;
- az állami nyelv és legalább egy idegen nyelv megfelelő szintű ismerete;
- meghatározott képesítések, diplomák;
- szakmai vizsga;
- nyilvántartásba vétel;
- (hatósági) engedély.

Kötelező minimális **képesítés** esetén az előírt szintek:

- szakirányú középfokú végzettség, vagy
- felsőfokú végzettség: pl. turizmus, bölcsész (pl. történelem, régészet, antropológia), társadalom- vagy jogtudományi szakirányú diploma.

Az engedélyeket az illetékes minisztérium, állami hatóság vagy helyi önkormányzat/hatóság/szervezet állítja ki.

Az engedélyt megkövetelő országok minden esetben rendelkeznek az **Európai Unió, az Európai Gazdasági Térség és Svájc** által elfogadott képzések és engedélyek elismeréséről. Több országban azonban ebben az esetben is a hazai hatóságoknál be kell jelenteni a tevékenységet vagy el kell ismertetni a végzettséget. Cipruson a külföldi idegenvezető hazai engedélyének hiteles fordítását kérésre köteles bemutatni.

Az idegenvezetői engedélyek nem évülnek el pl. Ausztriában, Litvániában vagy Andalúziában. Cipruson az engedély érvényessége 5 év, de lejáratát előtt visszavonható, ha birtokosát az idegenforgalmi vagy szállodai jogszabályok rendszeres megsértéséért, vagy devizabűncselekményért elítélték. Az idegenvezetői foglalkozás gyakorlásának egy évet meghaladó időtartamú megszakítása esetén is törölhető az engedély, kivéve, ha újból sikeres vizsgát tesz.

Hatósági ellenőrzések

Az idegenvezetőknek a szakma gyakorlása során az engedélyt mindig jól láthatóan kell

viselniük, vagy legalább magánál tartani és kérésre bemutatni.

Bécsben a piaci hatóság önállóan, illetve az idegenvezetők érdekképviselésével közösen végez ellenőrzéseket. Bulgáriában a fogyasztóvédelmi hatóság, Görögországban és Romániában az Idegenforgalmi Minisztérium ellenőríz. Cipruson szűrőpróbaszerű rendőrségi ellenőrzés folyik. Spanyolországban is rendszeresen ellenőriznek a hatóságok.

Engedély nélküli idegenvezetés szankcionálása

Ahol szabályozott tevékenység az idegenvezetés, ott az engedély nélküli idegenvezetés, illetve a szabályok megszegése **büntetést** vonhat maga után.

A jogosulatlan idegenvezetés esetén Ausztriában a büntetési tétel az 3600, míg az engedély bemutatásának elmulasztása az 1090 eurót is elérheti. Bulgáriában ugyanezen esetekben a büntetés mintegy 1500, illetve az 500 eurónak megfelelő értékű levát is elérheti. Cipruson az engedély nélküli tevékenységért akár 1000 euró és/vagy egy évig terjedő szabadságvesztés szabható ki. Horvátországban mintegy 265–1060 euró büntetés szabható ki engedély vagy védett helyen a szükséges vizsgák nélküli idegenvezetésért, illetve, ha nem az engedélyének megfelelő szolgáltatást végzi. Andalúziában 2001–18 000 euró szabható ki, valamint mellékbüntetésként az idegenforgalmi szolgáltatások nyújtásának felfüggesztésére, vagy adott esetben a vállalkozás hat hónapnál rövidebb időre történő ideiglenes bezárására is sor kerülhet.

Görögországban a büntetési tételek az elkövetés számával összefüggésben jelentősen emelkednek. Jogosulatlan idegenvezetés, illetve az idegenvezetői szolgáltatás engedély nélküli hirdetése esetén először 1000 euró, egy éven belüli ismételt jogsértés esetén 2000 euró, majd minden további jogsértés esetén 5000 euró szabható ki. Ha a turisztikai vállalkozások engedéllyel nem rendelkező idegenvezetőt alkalmaznak vagy engedéllyel nem rendelkező idegenvezetőt hirdetnek, először 2000 euró, egy éven belüli ismételt jogsértés esetén 4000 euró szabható ki, minden egyes további

jogsértés esetén pedig a vállalkozás engedélyét legfeljebb 6 hónapra visszavonják.

Görögországban, ha az idegenvezető nem a szabályok szerint viselkedik, megrovással, ismételt jogsértés esetén 500, egy éven belüli ismételt jogsértés esetén 1000 euró pénzbírsággal büntethető, illetve minden egyes további jogsértés esetén engedélyét legfeljebb három hónapra visszavonják.

Idegenvezetés védett helyszíneken

Az uniós országokban általában nincs olyan szabályozás, amely korlátozná vagy külön szabályozná a védett területen (pl. világörökségi helyszíneken) történő idegenvezetői szolgáltatást.

Észtországban azonban egyes intézményekben kizárólag a saját, képzett idegenvezető mutathatja be a kiállítást. Lengyelországban egyes helyeken (pl. Auschwitz) kizárólag az adott múzeum által szervezett tanfolyamokat végzett idegenvezetők irányíthatják a turistákat. A litván múzeumoknak általában saját belső szabályzata van az idegenvezetők munkájára vonatkozóan, amely előírhatja az idegenvezetők

belső akkreditációját, annak folyamatát, díját, az engedélyek megújítását stb.

Finnországban vannak olyan látványosságok, ahol csak egy bizonyos társaság idegenvezetői jogosultak vezetni. Horvátországban az idegenvezetők akkor nyújthatnak szolgáltatásokat védett helyszíneken, ha a vonatkozó megyében letették a védett helyszínekre vonatkozó minősítő vizsga speciális részét; ez vonatkozik az Európai Gazdasági Térség tagállamaiból és Svájcból érkező idegenvezetőkre is.

Kedvezményes belépők

A legtöbb uniós országban a kérdés nincs központilag szabályozva és az egyes intézmények maguk döntenek a kedvezményekről.

Cipruson, Görögországban és Olaszországban az engedéllyel rendelkező idegenvezetők díjmentesen léphetnek be az állami fenntartású közgyűjteményekbe, nemzeti parkokba stb., de a nem állami fenntartású intézmények maguk szabhatják meg a kedvezmények feltételeit. Romániában a szervezett túrák résztvevői személyre szabott árajánlatokat kaphatnak.

Források:

- [2005. évi CLXIV. törvény](#) a kereskedelemről
- [33/2009. \(XII. 18.\) ÖM rendelet](#) az idegenvezetői tevékenységről
- [364/2016. \(XI. 29.\) Korm. rendelet](#) a kereskedelmi, valamint külkereskedelmi hatósági feladatkörében eljáró Budapest Főváros Kormányhivatala által kiszabható bírság megállapításának, mértékének részletes szabályairól
- [472/2017. \(XII. 28.\) Korm. rendelet](#) az utazási szolgáltatásokra vonatkozó szerződésekről, különösen az utazási csomagra és az utazási szolgáltatásegyüttesre vonatkozó szerződésekről
- [Idegenvezetői tevékenység](#) – Budapest Főváros Kormányhivatala, Metrológia és Műszaki Felügyeleti Főosztály
- [Itthon is leszámolnának az illegális idegenvezetőkkel](#) – vg.hu, 2021. április 4.
- [Javaslatcsomag az új idegenvezetői törvényhez](#) – miguides.com, 2021. augusztus 1.
- [Védett zónákat kérnek az idegenvezetők](#) / Sándor Tünde – vg.hu, 2021. szeptember 27.
- [Nyilatkozat a jogosulatlan idegenvezetés visszaszorítása ügyében](#) – misz.hu, 2023. március 24.
- Parlamenti Kutatószolgálatok és Dokumentációk Európai Központján (The European Centre for Parliamentary Research and Documentation – ECPRD) Request No. 5370 Tourist guide's licence